

Тхьаклушцынэ Аслъан афэгушлуагъ

Республикэм и Тэхутэмыкье район загъэпсыгъэр илъэс 90-рэ зэрэхъугъэр хигъэуэфыкыгъ. Адыгеим и Лышхъэу Тхьаклушцынэ Аслъан ащ щыпсэхуэрэм афэгушлонэу клогъагъ.

Юфтхьабзэм хэлэжъагъэх Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, федеральнэ къулыкхуэхэм якъутамэхуэ чыплэхэм ащызэхэщэгъэхэм ялэшхъэтетхэр, Адыгеим муниципалитетхэм япащэхэр, Краснодар краим кыкыгъэ лыкю купыр, заомрэ юф-

шлэнымрэ яветеранхэр, Тэхутэмыкье районым щыпсэхуэрэр ыкйи ащ ихьаклэхэр.

Адыгеим и Лышхъэу шуфэс псалъэу кышлыгъэм кышчыкыгъэтхыгъ тиреспубликэ ихъхьоньгъэклэ Тэхутэмыкье районым ренэу мэхъанэшхо зэрилэр. А районым ыплугъ цыфцлэрылабэ: Хьахъурэтэ Шыхъанчэрые, Советскэ Союзым

и Лышхъужэу Шуцлэ Абубэчыр, Жьогъо Плыжымырэ Щытхумрэ яорденхэр зыфагъэшшоэгъэхэ артиллеристэу Бжъэшло Хьот, шхончауу Лыие Мэджид, летчик-космонавтэу, Советскэ Союзым и Лышхъужэу Анатолий Березовоир, социалистическэ юфшаклэм и Лышхъужэхуэ Варвара Срибновар, Хъаные Исмахыл, Урысыем инароднэ артисткэу Сэмэгу Гошнагъо, Урысыем изаслуженнэ артистэу Ахэджэго Щэбан, пщынэо цлэрылоу Лъэцэрыкыо Кимэ, просветительхуэ Цэй Ибрахымэ ыкйи Борэн Исмахылэ, медицинэ шлэныгъэхэмккэ докторэу, профессорэу Бжъэшло Чэрым.

— Непэ Тэхутэмыкье районыр лъэныкыо зэфэшхьафхэмккэ Адыгеим анахь пэцэныгъэ ин щызыубытыхэрэм ащыщ. Мы илъэсым товарэу зэхэубытагъэу лугыгъэкыгъэр фэдизрэ ныкьорэккэ нахьыбэ хъугъэ ыкйи сомэ миллиард 22-м нэсыгъ, — кылуагъ Тхьаклушцынэ Аслъан. — Непэккэ районым инвестиционнэ проект 29-рэ щагъэцаккэ, ахэм сомэ миллиард 18 фэдиз апэлуагъэхъагъ.

Гюгухэм яшын чанэу районым щэккэ, газыр алэклагъэхъэгъэнымккэ республикэм анахь гъэхъэгъэ ин щызышыгъэхэм ар ащыщ — процент 96,6-м нэсыгъ. Мы аужырэ илъэсыным Тэхутэмыкье районыр апэит цыфхэр зычлэсыщт унэхэм яшынккэ.

Ащ даклоу республикэм и Лышхъэу джыри зэшлуахын фаеу къапыщылэ юфыгъо зауламэ ягугъу кышлыгъ. Ахэм ащыщых пшэрылыбэ зэдэзгъэцэккэ зыльэкыщт спорт гупчэу джэгуплэ залышхо зыхэтэу гурыт еджаплэм хашыхъаштыр, джащ фэдэу псэуплэу Инэм дэт спорт

еджаплэм пае стадионэу агъэпсыщтыр. Ащ нэмыккэу дунэе мэхъанэ зилэ зэнэкьокхуэр зыщызэхэщэщтхэ спорт комплексыр, еджаплэкэр ыкйи клэлэцлыкыу ыгъыплитлур.

Лъэныкыо зэфэшхьафхэм анахь гъэхъэгъэхо ащызышыгъэхэм а мафэм Тхьаклушцынэ Аслъан афэгушлуагъ. Адыгэ Республикэм ыпашхъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщишыгъэхэм ыкйи илъэсыбэрэ юфзэришлагъэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъузэхъ» зыфилорэр Ацумыжъ Щамсэт, щытхъуцлэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист» зыфилорэр Хъанэхуэ Сэламэт, «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолэш» зыфилорэр Кушъэкыо Хъазрэт, «Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымккэ изаслуженнэ юфыш» зыфилорэр Уджыхуэ Аскэр, «Адыгэ Республикэм промышленностымккэ изаслуженнэ юфыш» зыфилорэр Владимир Лисицкэм, «Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэнэгъэмккэ изаслуженнэ юфыш» зыфилорэр Галина Константиновым къафагъэшшоагъ.

Ащ нэужым районымрэ республикэмрэ яуцун зэрэклауагъэм итарихъ фэгъэхьыгъэ театризованнэ къэгъэлъэгъон щылагъ, районым ипащэу Шхъэлэхъо Азмэт анахь юфышлэ дэгъухэм муниципальнэ шлухъафтынхэр аритыжыгъэх, республикэм итворческэ коллективхэмрэ иорэдылохэмрэ концерт къатыгъ. Урысыем иэстрада ижъуагъохэм ащыщэу Авраам Руссо икьэгъэлъэгъонккэ пчыхъзэхъахэр ухыгъэ хъугъэ.

АР-м и Лышхъэу ипресс-къулыкыу

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

МЫЕКЪУАПЭ ИМЭФЭКІ ЗЭРЭКІУАГЪЭР

Зэлуклэгъухэр гум кьинэжыщтых

Мыекьуапэ и Мафэ Юныгъом и 19 — 21-м игъэккытэгъэу агъэмэфэкыгъ. Къалэм ипчэгу шхъалэу В. Лениным, урамэу Краснооктябрьскэм къэгъэлъэгъонхэр къащызэлъахыгъэх, спорт зэнэкьокхуэр ащыккылауагъэх, къэлэ паркым, нэмыккэ хэчыгъэ чыплэхэм концертхэр къащатыгъэх. Уахътэм диштэу зызыфапэ зышлоигъохэм апае пшъашхъэхэм щыгъынхэр къагъэлъэгъуагъэх.

Пчэдыжыым къалэм иурам шхъалэу Краснооктябрьскэм цыфыбэ щытлэгъугъ. Мыекьуапэ иадминистрация ипащэу Александр Наролиныр, Мыекьуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Джармакыо Азмэт, къалэм икьулыкхушэхэр, районхэм япащэхэр

къэгъэлъэгъонхэм яплъыгъэх.

Мыекьуапэ ипащэхэр культурэм илофышлэхэм залоккэхэм, лъэпкэ мэкъамэу пщынаом ыгъэжынчэрэм огум зыридзагъ. Хъатыяккы Барцо Руслан дэжыыбэщ зэккыжыры ылыгъэу пчэгум къэшъуаккыкхэр кыригъэблэгъагъэх. Джармэ-

кыо Азмэт депутатхэр, игъусэхэр Югу кыфытеохъэ адыгэ шлуашэр зыщыгъ пшъашхэм дахэу кыдэшлуагъ.

Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Зыхъэ Заурбий мэфэккэ джэгур лыгъэккылауагъ, адыгэ къашхэм ныбжэ зэфэшхьаф зилэхэр хильэсагъэх.

Къэгъэлъэгъонхэр

Адыгэ Республикэм и Лъэпкэ музей илофышлэхэм Мыекьуапэ итарихъ ехьыллэгъэ къэгъэлъэгъонхэр узылэпищэу агъэхъазырыгъ. Хъугъэ-шлагъэхэм осэ ин афэзышыхэрэр ядэжхэм ккыжыкхы, кинокамерэхэр къахыгъэх, алъэ-

гъурэм сурэтхэр тырахыгъэх, ящыккылауэ алъытэрэ къэбархэр аугъоигъэх.

Музейм илофышлэхуэ Тэу Аслъанрэ Хьоккэ Алырэ къалотэгъэхэм ядэлугъэхэм ащыщхуэ, я 5-рэ гимназием иккэлэеджаккылауэ Шхъэкьутэ Динарэрэ Яна Лебедецэр упккылауэ къатыгъ. Адыгэ Республикэм искус-

ствэхэмккэ иколледж икьэгъэлъэгъонхэри гум къегушылыкыкх. Лъэцэрыкыо Кимэ, Шхъэожъ Розэ, Хьоджэе Аслъан, нэмыккыкхэм ясурэтхэм нэбгырабэ яплъыщтыгъ. Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым, Адыгэ къэралыгъо университетым, колледжхэм, фэшхьаф еджаплэхэм, юфшлэплэхэм якъэгъэлъэгъонхэр щылэныгъэм дештэх.

(Иккыух я 2-рэ н. ит).

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ лъэшэу гухэккэ ащыхыгъ Урысые Федерацием юстициемккэ иссоветникэу я 2-рэ класс зилэ, хыкумышлэ приставхэм я Федеральнэ къулыкыу Адыгэ Республикэмккэ и Гъэлорышлэплэ ипащэ ипшэрылхэр зыгъэцаккыщтыгъэ Мигидюк Владимир Александр ыкьор игъонэмыс зэрэхъугъэр ыкйи ащ иунагъорэ илахыплхэмрэ афэтхъаусыхэх.

Зэлуклэгъухэр гум кьинэжьищтых

(Апэрэ н. кыщегъэ).

Спортсменхэм ялэпэлэс-ныгъэ гъэшлэгъонэу кьагъ-лэпгъуагъ. Бэнаклэхэм щысэ атепхынэу язэлуклэгъухэр зэ-хашагъэх.

Зэкъошныгъэм иконцерт

Клэлэцлыкълу ансамблэхэу «Мыекьуапэ инэфылъэхэм-рэ» «Казачатэмрэ» зыхэ-

лэжыгъэхэ концертым нэб-гырэ шъэ пчъагъэ еплъыгъ. «Казачатэм» адыгэ шьуашэм, лъэпкъхэм язэгурьоньгъэ, Адыгеим, Пшызэ, Дон мамы-рэу зэрачыпсэухэрэм яхы-лэгъэ ордэхэр мэкъэ лэты-гэкълэ кьалуагъэх. «Мыекьуа-пэ инэфылъэхэм» адыгэ, аб-хъаз, ныбжыклэ кьашьохэр кьашыгъэх. Щыгъу-пастэкълэ хьаклэхэм зэрапэгъоклэхэрэр, нэмыкл лъэпкъ шэн-хабзэ-хэр кьагъэлъэгъуагъэх.

В. Лениным ыцлэ зыхы-рэ пчэгум пчыхъэм концер-тышхоу шыкълуагъэм Адыге-им иэстрада шьыцлэрыло ар-тистхэр хэлэжыагъэх. Нэчэс Анжеликэ, Лыбзыу Аслъан, Мыгу Айдэмыр, Къатмэс Рэмэзан, Эльдарэ Айдэмыр, Еутых Вячеслав, Барцо Рус-лъан, къэшъокло купхэм мэф-экъл пчыхъэзэхыхэр кьа-гъэдэхагъ. Мыекьуапэ и Мафэ фейерверкышхоклэ аухыгъ.

Футбол. Лакъохэм язэнэкъокъу

Къалэм физкультурэмклэ ыкли спортымклэ икомитет спорт зэлуклэгъу гъэшлэгъон-хэр зехишагъэх. Лакъохэм футболымклэ язэнэкъокъу Делэкъохэр шытекълуагъэх. Гъуклэлэхэм — ятлонэрэ, Хьотхэм ящэнэрэ чыплэхэр кьыдахыгъэх.

Ветеранхэр

Зыныбжы илъэс 50-м ехъу-гъэхэм язэнэкъокъу «Мото-дромым» апэрэ чыплэр кьы-щыдихыгъ. «Мыекьуапэм» ятлонэрэ чыплэр ыхыгъ. «Черноморец» зыфилорэр ящэнэрэ хъугъэ.

Илъэс 40-м кьехъугъэхэр

Апэрэ чыплэр «Спор-турым» фагъэшъошагъ. «Элитыр» ятлонэрэ, «Шъа-чэ-2014-р» ящэнэрэ хъугъэх. Нэмыкл зэнэкъокъухэри гъ-шлэгъонэу кълуагъэх.

САХЫДЭКЪО Нурбый.

БЕРЕЗОВОЙ Анатолий Николай ыкъор

Урысыемрэ Адыгеимрэ ацлэ чы-жъэу зыгъэлугъэ летчик-космонав-тэу, хэгъэгум икосмонавтикэрэ дунэе космонавтикэмрэ зилахышлу ахэзы-шыхъэгъэ, Советскэ Союзым и Лы-хъужъэу Березовой Анатолий Ни-колай ыкъом ыныбжы илъэс 73-м итэу идунай ыхъожьыгъ.

Анатолий Николай ыкъор 1942-рэ илъэсым мэлъылъфэгъум и 11-м Адыгэ автоном хэкумклэ псэуплэу Инэм кьыщыхъугъ.

Ащ дэт гурыт еджаплэр гъэхъа-гъэ хэлъэу кьызеух нэуж къалэу Новочеркасскэ дэтыгъэ заводэу «Нефтемаш» зыфилорэм лоф шишлэу регажъэ. 1961-рэ илъэсым Анато-лий Березовой Качинскэ дэт учи-лищэу А. Ф. Мясниковым ыцлэ зы-хырым (летчикхэр зыщырагъаджэрэм) члэхъэ. Ар кьызиухырэ нэуж, 1965-рэ илъэсым мы училищым илетчик-инструкторэу агъэнафэ.

1970-рэ илъэсым имэлъылъфэгъу мазэ я 48-рэ ошъогуздэм ия 119-рэ авиадивизие ия 684-рэ гвардейскэ авиационнэ полк икоманди-рэу щытзэ, космонавт купым хагъахъэ, орбитальнэ кьухъэхэмрэ станциэхэмрэ арысыщт космонавтхэм ахэтэу агъэхъазыры. 1977-рэ илъэсым имэкъуогъу мазэ Березовой Ю. А. Гагариным ыцлэкълэ щыт Ошъогуздэ академикер заочнэу кьеухы.

Космонавтхэр зэрагъэхъазырырэ программэ зэфэшъафхэм ар чанэу ахэлэжыагъ, етланэ пшъэрылъ хэушъафыкълыгъэ зилэ орби-тальнэ комплексхэм якуп хагъэхъагъ.

1982-рэ илъэсым жьоныгъуаклэм и 13-м кьыщегъэжыагъэу тыгъэгъазэм и 10-м нэс подполковникэу, экипажым икомандирэу Березовой Анатолий Николай ыкъор бортинженерэу Лебедев Валентин Вита-лий ыкъом игъусэу орбитальнэ научнэ-ушэтэкълэ комплексэу «Союз Т-5» — «Салют-7» зыфилорэм исэу космосым быбыгъэ.

Чэц-зымэфэ 211-м кьыкълэцлэ экипажым медико-биологии, геофи-зическэ, астрофизическэ, техническэ ушэтын 300 фэди зэшлуихыгъ. Мы илъэс дэдэм бэдзэогъум и 30-м А. Н. Березовой В. В. Лебедевым игъусэу космос шъахыгъэм хэхагъ ыкли сыхъатитлурэ такыкь 33-клэ ащ хэтыгъ.

СССР-м и Апшэрэ Совет и Президиум 1982-рэ илъэсым тыгъэ-гъазэм и 10-м ышлыгъэ Указымклэ космосым зэрэбыбгъэм ыкли лыхъужьыныгъэ зэрэзэрихъагъэм афэшл СССР-м илетчик-космонавтэу, полковникэу Березовой Анатолий Николай ыкъом Советскэ Сою-зым и Лыхъужьыцлэ, Лениным иорден, медалэу «Дышъэ Жъуагъу» зыфилорэр кьыфагъэшъошагъэх.

Нэужым А. Березовой советскэ-индие, советскэ-афган програм-мэхэм атэтэу интернациональнэ экипажхэм ахэтэу космосым пчъагъэрэ быбыгъэ.

1991-рэ илъэсым мэлъылъфэгъум и 6-м полковникэу Березовой Анатолий Николай ыкъор космонавтхэм яотряд икомандир игуа-дзэу агъэнафэ. 1992-рэ илъэсым чъэпыогъум и 31-м ныбжъэу илэм елытыгъэу Улэшыгъэ Кълуагъэхэм захагъэкълыжым космонавтхэм якупи хагъэкълыжыгъ. Ащ ыуж 1999-рэ илъэсым игъэтхэпэ мазэ нэс Урысыем космонавтикэмклэ ифедерациие ипрезидент игуадзэу щытыгъ, мы федерацием ибюро хэтыгъ, джащ фэдэу Урысыем космонавтикэмклэ ифедерациие ипрезидиум ибюро хэтыгъ.

Космосым иушэтынкълэ ыкли игъэфедэнклэ гъэхъэгъэшхохэр зэри-шыгъэхэм, илъэсыбэрэ гуэтыныгъэ фырилэу лоф зеришлагъэм, обще-ственнэ лофшлэным чанэу зэрэхэлэжыагъэм афэшл ащ медалэу «Космосым иушэтынкълэ гъэхъагъэхэр зэришыгъэхэм фэшл» зыфилорэр кьыфагъэшъошагъ.

Космосым ылъэныкълэ дунэе зэдэлэжыныгъэмрэ интернациональнэ зэкъошныгъэмрэ ягъэпытэн илахъ зэрэхышыхъагъэм фэшл ащ щытхъу-цлэхэу «Почетнэ легионым иорден иофицер» (Франция), орденэу «Кирти Чакра» (Индия), орденэу «Солнце свободы» зыфилорэр (Афганистан), Роскосмосым итамыгъэу «Космонавтикэм ылъэныкълэ дунэе зэдэлэсэуныгъэм зэрэхэлэжыагъэм фэшл» зыфилорэр кьы-фагъэшъошагъэх.

Шылэныгъэ гъогу гъэшлэгъон кьэзыкълугъэ Анатолий Николай ыкъом игъэпсэфыгъо уахътэ иунэгъо кълэцлэ щыгъагъэшхыгъ, спортым пы-лыгъ, художественнэ литературэм еджэныр иклэсагъ.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ячылплэгъу агъэлаплэщтыгъ лъытэныгъэ фашыщтыгъ. Березовой Анатолий Николай ыкъор сы-дигъуи шлуклэ тыгу илыщт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу А. К. ТХЪАКЛУЩЫН
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу В. И. НАРОЖНЫЙ

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ПРЕМЬЕР-МИНИСТРЭУ М. КЪ. КЪУМПЫЛ
Урысые Федерацием и Общественнэ Палатэ хэтэу И. Ш. МЭЩБАШ
Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыкълэу Къыблэ
федеральнэ шьолъырым щылэм иаппарат Адыгэ Республикэмклэ
ифедеральнэ инспектор шъхъалэу А. ХЪ. ЛЫГУЖЪУ
Адыгэ Республикэм и Апшэрэ Хыкум и Тхъаматэу А. И. ТРАХЪО

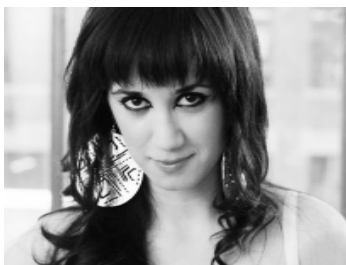
Адыгэ Республикэм и Прокурорэу В. М. ПОСЛОВСКИЙ
Щынэгъончъагъэмклэ Федеральнэ кьулыкълу Адыгэ Республикэмклэ
и Гъэлорышлэплэ ипашэу О. В. СЕЛЕЗНЕВ

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кълэцлэ лофхэмклэ иминистрэу
А. Г. РЕЧИЦКИЙ

Адыгэ Республикэм инахыжъхэм я Совет итхъаматэу Н. М. ГЪУКЛЭЛ
Адыгэ Республикэм заомклэ, лофшлэнымклэ, Улэшыгъэ Кълуагъэхэмклэ
ыкли хэбзэухъумэкълэ кьулыкълухэмклэ иветеранхэм (пенсционерхэм)
яобщественнэ организацие итхъаматэу А. А. КЪУАДЖЭ

Амина Жаман фестивалым хэлэжъэщт

США-м щыцлэрылоу, адыгэ лъэпкъым кьыхэ-кълыгъэ режиссерэу, актрисэу, орэдылоу, композиторэу Амина Жаман адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль изэхэщэкълэ коми-тет кьызэрэригъэблэгъагъэм тетэу Мыекьуа-пэ кьэкълэщт ыкли чъэпыогъум иублэгъухэм адэжъ фестивалым ихьаклэхэмрэ ащ хэлэ-жъэщтхэмрэ апашъхъэ зыкьыщыгъэлъэгъошт.

Джащ фэдэу Амина Жа-ман искусствэхэмклэ Адыгэ республикэ колледжэу У.Хъ. Тхъабысымым ыцлэ зыхы-рэм истудентхэм мастер-классхэр кьафитыщт, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ теа-трэу И.Шъ. Цэим ыцлэ зы-хырым иактерхэм творческэ зэлуклэгъухэр адырилэщт.

Амина Жаман албанскэ кином ифестивалэу Нью-Йорк шыкълуагъэм Гран-при кьыщи-хыгъ, кинофестивалэу «Зо-лотой абрикос» зыфилэу Ере-ван щызэхашагъэм шыте-кълуагъ, ГИТИС-м иактерскэ факультет кьыухыгъ.

ЮГА.ру зыфилорэм кьызэ-ритыгъэмклэ, чъэпыогъум и 1-м кьыщегъэжыагъэу и 6-м нэс фестивалыр Адыгеим шыкълэщт. Кьыблэ, Темыр-Кав-каз федеральнэ шьолъыркхэм арыс лъэпкъхэу яшэн-хабзэ-клэ адыгэхэм кьапэблагъэ-хэм ялыкълэхэр ыкли лэклэб кьэралыгъохэм ащыпсэурэ адыгэхэм ащыщхэр ащ кьы-рагъэблэгъэщтых. Пстэумклэ нэбгырэ мини 6-м ехъу ащ хэлэжъэнэу мэгугъэх.

Фестивалым изэхэщэкълэ

комитет ипресс-кьулыкълэу зэ-рэщыхагъэунэфыкълыгъэмклэ, Амина Жаман Нью-Йорк кьы-быкълэщт ятэжъ пашъэхэр кьызышыхъугъэ хэкум иис-кусствэ кьыщыгъэлъэгъонэу.

«Актрисэ, орэдыло, компо-зитор, режиссер цлэрылом ифильмэу «Право на любовь» зыфилэу дунэе тыныбэ кьы-зыфагъэшъошагъэр Мыекьуа-пэ шыкълэщт фестивалым кьы-шагъэлъэгъошт», — шыха-гъэунэфыкълыгъ зэхэщэкълэ ко-митетым ипресс-кьулыкълэу.

Мэкъэгъэлэу

Юныгъом и 25-р — гум и Дунэе маф. Ащ епхыгъэу Адыгэ Республикэм псау-ныгъэр кьэухъумэгъэнымклэ и Министе-рствэ лофтхъабзэ щызэхэщэ республикэ клиническэ сымэджэщым. Мы мафэм, Юныгъом и 25-м, республикэ сымэджэщым ихолл кардиологым, неврологым рагъэ-благъэх гульынтфэ уз (ишемическая бо-

лезнь сердца), шъхъэкуцълэ епхыгъэ уз зилэхэр. Ахэм специалистхэр упчлэжъэгъу афэхъуштых.

Джащ фэдэу лъым шьоушыгъоу хэлъыр зэбгъэшлэн, гур, «брахиоцефальнэ ар-терие» зыфалохэрэр УЗИ ябгъэшлынхэ, ЭКГ-р пклун амал шылэщт, нэмыкл упплэ-кълунхэри пшлынхэ плээкълэщт.

Лофтхъабзэр пчэдыжым сыхъатыр 9-м щегъэжыагъэу пчыхъэм сыхъатыр 4-м нэс кълэщт.

Ялофшлэн агъэлъэшыщт

Адыгэ Республикэм ихэбзэухъумэкӀо къулыкӀухэм якоординационнэ зэхэсыгъоу мы мафэхэм зэхашагъэм тхьамэтагъор щызэрихьагъ АР-м и Прокурор шхьалэу Василий Пословскэм. Иофшлэн хэлэжыгъэх республикэм и Апшээрэ Хыкум и Тхьаматэу Трахьо Аслъан, УФ-м и Следственнэ комитет иследственнэ Гъэлорышлэн Адыгеим щылэм ипашэу Александр Глуценкэр, АР-м хэгъэгъу клоцӀ ИофхэмкӀэ иминистрэу Александр Речицкэр, нэмыкӀхэри.

Наркотикхэр, психотропнэ пкыгъохэр хэбзэнчъу зыгъэзеклохэрэм апэуцужыгъэным, мы лъэныкъомкӀэ бзэджэшлагъэу зэрэхэжэр кыхэгъэщыгъэнхэм апае республикэм ихэбзэухъумэкӀо къулыкӀухэм Иофэу ашлэрэм зэфэхьысыжьэу фэхурэм, тапэкӀэ пшээрӀэу зыфагъэуцужыгъэхэрэм къэзэрэгъуогъэхэр атегушылагъэх.

Мы Иофгъом епхыгъэу Василий Пословскэм пэублэ псалъэ кышӀыгъэ кызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, 2014-рэ ильэсым имэзил кыкӀоцӀ наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшлэгъи 176-рэ тишӀолпыр щызэрэхьагъ. 2013-рэ ильэсым егъэшагъэм, ахэм ащыщэу хэбзэухъумэкӀо къулыкӀухэм зэхашын алъэкӀыгъэм, джащ фэдэу бзэджэшлагъэу

агъэуэфыгъэхэм япчъагъэ кыщыклагъ. Мы лъэныкъомкӀэ хэбзэухъумэкӀо оперативнэ лъыхъон Иофшлэныр икӀу фэдизэу зэрэхэжамыщэрэм ар кыкӀэлъыкӀуагъэу ащ ылъытагъ. Ащ даклоу, наркотикхэм ягъэзеклон лъыплъэрэ къулыкӀухэм икӀутамэу республикэм щылэм Иофшлэныр 3-мэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукуагъэм кыхэгъэщыгъэхэр зэрарэгъэхыгъэр прокурорым кыхигъэщыгъ. Тапэкли мы Иофгъом пытагъэ хэлъэу укьеклоплэныр, тиньбжыкӀэхэм наркотикхэр языщэрэ бзэджэшлэхэм ягъэуэфыгъэнхэм икӀи якъэубытын пстэуи япшээрӀы шхьалэу кыгъэнэфагъэх.

Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ и Мини-

стерствэ изэфэхьысыжьхэр ыгъэфедзэ, наркотикхэм ягъэзеклон лъыплъэрэ федеральнэ къулыкӀухэм Краснодар краймкӀэ ишӀолпыр Гъэлорышлэн АР-мкӀэ икӀутамэ ипашэу Евгений Олейниковым кызэриуагъэмкӀэ, непэрэ мафэм ехьулэу наркотикхэр зыгъэфедэу ычтэм япчъагъэ нэгъырэ 2191-рэ мэхъу. 2014-рэ ильэсыр кызыхьагъэм щегъэжыгъэу мыхэм япчъагъэ нэгъырэ 98-кӀэ нахь макӀэ хьугъэ. Наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшлэгъэ 82-рэ еж зиплэщэ къулыкӀухэм зэригъэуэфыгъэр, хэбзэнчъу агъэзеклорэ наркотик килограмм 19-м ехъу къазэрэхьагъэр Е. Олейниковым кылуагъ. Хэбзэгъэуцугъэр нахьыбэрэ зыщакъуоу кыхигъэщыгъэхэр къалэу Мыекъуапэ, ТэхутэмыкӀое ыкӀи Мыекъопэ районхэр арых. Джащ фэдэу рецепт зыпымылэу лэзэгъу уцхэу наркотик зыхэлхэм ячэнкӀэ гумэкӀыгуабэ зэрэщылэр, мы лъэныкъомкӀэ аптекахэм шапхэхэр бэрэ аукъоу кызэрэхэжыгъэр къулыкӀухэм ипашэу кылуагъ. Илъэсэу тызхэтэм кыкӀоцӀ гъэхэгъэ гъэнэфагъэхэр ашлэнхэ алъэкӀыгъэми, щыклагъэу, гумэкӀыгуоу щылэр зэрэнэхьыбэр, ахэр дэгъэхьыгъэхэм аналэ зэрэтырагъэтыщтыр, ащкӀэ Иофшлэн агъэлъэшыны ыкӀи еклоплэхэр кыфагъотын гухэлэ зэрялэр Евгений Олейниковым пытагъэ хэлъэу кылуагъ.

Зэхэсыгъом хэлэжыгъэхэм ащыщэр нэужым къэгъушылагъэх, Иофшлэн зэфэхьысыжьэу фэхьыгъэхэм, пшээрӀыкӀэу зыфагъэуцужыгъэхэрэм къащыуцугъэх. Ащ епхыгъэ унэхъоу гъэнэфагъэхэри ашлэгъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Сурэтыр Іэшынэ Аслъан тырихыгъ.

ХЭБЗЭУХЪУМАКӀОХЭМ КЪАТЫ

Анахь дэгъур къахахыщт

Урысые зэнэкъокъоу «Народный участковый» зыфилоэр, хабзэ зэрэхьыгъэу, УФ-м хэгъэгъу клоцӀ ИофхэмкӀэ и Министерствэ ильэс къэс зэхэщэ. Полицием иуащкӀэу уполномоченнэхэу ильэси 3-м кхэхьыгъэу къулыкӀу зыхьыгъэр, ИофшлэнкӀэ хэуконыгъэ е дисциплинарнэ пшэдэкӀыж зимиӀэхэр мы ИофшлэнкӀэ хэлэжыгъэх алъэкӀыщт. Ащ иапэрэ уцугъо шӀолпырхэм ащыклощт.

Полицием икӀулыкӀушлэхэу зэнэкъокъоу иапэрэ уцугъо хэлэжыгъэхэм афэгъэхьыгъэ къэбар Адыгэ Республикэм хэгъэгъу клоцӀ ИофхэмкӀэ и Министерствэ и Интернет-сайт ижъугъотэн шӀулъэкӀыщт.

Юныгъом и 20-м нэс Интернетым иамалхэр республикэм щыпсэухэрэм кызфагъэфедзэ анахь агу рыхьыгъэ участковэ уполномоченнэ амакӀэ фатын ыкӀи теклоныгъэ кыдзыхыгъэр кыхахын алъэкӀыгъ. Зэнэкъокъоу иятлонэрэ уцугъо чӀэпыогъом и 7 — 16-м рагъэкӀокӀыщт. Ащыгъом мы шыкӀэ дэдэр цыфхэм агъэфедзэ анахь дэгъур кыхахыщт.

ИофшлэнкӀэ иапэрэ уцугъоу федеральнэ мэхъанэ зилъэщыр шӀеклогъом и 1-м кыщегъэжыгъэу и 10-м нэс клощт. Ятлонэрэ едзыгъом ащытекӀуагъэхэр мыщ цызӀуӀуӀыгъэх, УФ-м хэгъэгъу клоцӀ ИофхэмкӀэ и Министерствэ иуполномоченнэ участковэ анахь дэгъур цыфхэм кыхахыщт.

Полицием иуащкӀэу уполномоченнэ и Мафэу шӀеклогъом и 17-м хагъэуэфыкӀыщтым ехьулэу Урысые зэнэкъокъом теклоныгъэ ыкӀи хагъэуэфыкӀырэ чыплэхэр кыщыдзыхыгъэхэм зэхэжыгъэхэр ащыфагъушлӀыгъэх, шӀухьафтынхэр афашыгъэх.

ПсауныгъэмкӀэ шӀогъэшхо пылъ

Юныгъом и 22-м «Всемирный день без автомобиля» зыфилоэр ИофшлэнкӀэ Урысыем щырагъэкӀокӀыгъ. АвтомобилькӀэ зеклорэ цыфхэм ахэр агъэуцунхэш, лъэсэу е общественнэ транспорткӀэ къакӀухъаным шӀуагъэ зэрэхэлъыр цыфхэм алъыгъэлэсыгъэныр ары ащ икӀэжакӀохэм мурадэу ялагъэр. Пстэуи анахь дэгъур ыкӀи псауныгъэмкӀи шӀогъэшхо къэзытырэр кушхьэфачӀэкӀэ къэпчыгъаным ары.

— КушхьэфачӀэм утесэу къэпчыгъэ зыхьукӀэ, пкышӀолым ишӀогъэшхо регъэкӀы, — ело псауныгъэм и Гупчэ Иофшлэу Улькер Сулейманов. — Мыщ тесэу къэзычыгъэхэрэм алъа-къохэм лыпцэу ахэлхэр нахь пытэ ешых, ящӀагъэ хэхъо. Гум Иоф зеришлэрэр зэхъокӀы, нахь дэгъу мэхъу. Джащ фэдэу, кушхьэфачӀэр зикӀасэхэм ятхьабылхэм языхьт зэхашлэу нахьышӀу хьушт.

Улькер Сулеймановым кызэрэфи-лотагъэмкӀэ, кушхьэфачӀэкӀэ къэзычыгъэхэрэм кислородэу алкышӀол хахьэрэр нахьыб. Ащ ыпкӀэ кыкӀыкӀэ, япсауныгъэ изытет нахьышӀу мэхъу. Джащ фэдэу тутын ешӀоным зикӀасэхэм кушхьэфачӀэкӀэ къачыгъэхэм ишӀуагъэ къыкӀыщт.

Лынтфэ уз зилэ цыфхэм кушхьэфачӀэр къашхьапэщт. ЗекӀэми зэрэшлэу, узыр къэбгъэуцуныр бӀкӀэ нахь псынӀкӀэ хэужыныгъагъэу бгъэхъужыным нахь. Педальхэр псынӀкӀэу кырашӀэкӀыгъэ зыхьукӀэ, пыр нахь дэгъоу мезекӀо ыкӀи лъэкӀо узыр хэжыкӀыжы. Арыш, лынтфэ узыр

къеузыным ишынагъо зилэ цыфхэм кушхьэфачӀэкӀэ къачыгъэхэ зыхьукӀэ, ащ ишӀуагъэ къыкӀыщт. Етлани оды зызышӀы зышӀоигъохэмкӀэ кушхьэфачӀэр дэгъу.

Чыплэ кыин ифагъэу джэуап лъыхьурэ цыфхэм кушхьэфачӀэр ялэпылэгъушт. Природэм улэблагъэу, жыи къабзэр икӀу фэдизэу къапцэ зыхьукӀэ, гумэкӀыгъоу къэуцугъэхэм ядэгъэзэжыгъэн нахь псынӀкӀэ кыпчыгъушт, дунаим идехагъэ нэмыкӀ нэплъэгъукӀэ къэпплӀыгъащт.

Аужырэ ильэс зытлӀышым кушхьэфачӀэм тесэу къэзычыгъэхэрэм япчъагъэ зэхатшӀлэу кыхэхьагъ. Илъэси 5 — 6-кӀэ тызекӀэлэбжыгъэм, ахэм илэцӀыкӀухэр арымэ атесыгъэхэр, джы шӀуагъэу кушхьэфачӀэм пылпыр зэхэзышлэгъэу ыкӀи ащ фэдэ спортыр кыхэхьыгъэр нахьыбэ хьугъэ. Ахэр бэджэндэу зыцатырэ чыплэхэри Мыекъуапэ мымакӀэу

илэх. Ахэм ащыщ теклолагъ ыкӀи бзылфыгъэу Иоф щызышлэрэм гушылэгъу тыфэхьугъ.

— Мы чыплэм Иоф зыщышлэрэр ильэси 3-м ехьугъ, — ело Татьяна Князев. — Зыфаем фэдизрэ тесынэу, зыщыфэе уахьтэм агъотыным пале кушхьэфачӀэр сӀызыгъыгъэмэ къащэфэу джы бэрэ кыхэхьы. Нахьыбэрэм кысэуаллэрэр илэцӀыкӀухэмрэ студентхэмрэ. Ау илэцӀагъаджэу, врачэу е нэмыкӀ сэнэхьат рылажыгъэ, изыгъэ-псэфыгъо уахьтэ шӀуагъэ хэлъэу зыгъэклон гухэлэ илэу къаколэрэри макӀэп. Зэрэунагъоу кушхьэфачӀэкӀэ къэзычыгъэхэ зышӀоигъохэри ахэтых. Ахэр нахьыбэрэмкӀэ тхьамафэм тӀо е щэ къэкӀох.

Ахэр тигушылэгъу кылуатэзэ зэныбджэгъуитӀу кылухьагъ. Уракъ Адам-

рэ Атэжыгъэ Аскэрбыйрэ апэрэу мыщ къэкӀуагъэх, ау ар шэнышӀу афэхьуным зытырагъэпсыхьэ.

— КушхьэфачӀэм сытесыныр лъэшэу сыгу рехьы, — ело СтлашӀу Анжелэ. — Мыр бэджэндэу аты зэрэхьыгъэр дэгъу дэдэу сэлъытэ, сыда плӀомэ сызыщыфаем ащ сытетӀысхьан амал сӀлэ хьугъэ. КушхьэфачӀэр зыщэфын зымылӀэкӀыгъэхэмкӀэ ар хӀкӀыплӀышӀу.

Анжелэ Иофэу ышлэрэмкӀэ мэфэ реным компьютерым кӀэрыс. Пчыхьэм зеклон, ыпкышӀол «жыи кыригъэщэн» фае. АщкӀэ кушхьэфачӀэр илэпылэгъу.

— Мыщ кырысчыгъанэу зыщысублагъэм щегъэжыгъэу спкыны-лынэхэр нахь псынӀкӀэ хьугъэхэу ыкӀи сынэмэ нахь дэгъоу алъэгъоу сэлъытэ. МэрэтыкӀо Маринэ ыльэкӀоу лынтфэхэр узэу кыригъэжыгъэ. Ар кызы-хӀкӀырэр, лэзэгъоу илэр зэригъашлэ шӀоигъоу Интернетым ихьагъ ыкӀи кушхьэфачӀэм кыричыгъэхэм ишӀогъэшхо кызэрэкӀыщтыр кыриджыкӀыгъ.

— КушхьэфачӀэм сытетӀысхьэ зыхьугъэм щегъэжыгъэу слъакъомэ яуз сщыгъушӀэжыгъ, — ело Маринэ. — Етлани нахь оды сыхьугъэу зыдэсэ-шӀэжы. Тхьамафэм кыкӀоцӀ тӀо кушхьэфачӀэмкӀэ къэсэхьыгъэ, сипсауныгъэ изытет нахьышӀум ыльэныкъокӀэ зэрэхэжыгъэхэр сугуапэ.

КушхьэфачӀэм псауныгъэмкӀэ шӀогъэшхо кхэхьы, ау ащ узэрэтемыщтми шӀапхьэ гъэнэфагъэхэр пылӀыгъ. Сыхьат нахьыбэрэ мафэм кырыпчыгъэхэ хьуштэп. УтетӀысхьаным ыпӀкӀэ пкышӀолыр фэгъэхьазырын, Иоф ебгъэшлэн фае.

Шапхэхэр ыгъэцӀкӀэзэ кушхьэфачӀэр ишылэныгъэ пытэу хэзыгъэуцугъэхэм япсауныгъэ кызэрэхьыгъэр нафэ.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

Шуклэ тыгу илъыщт

ыухынэу уахтэ Тхьэм кы-
ритыгъэп.

Казбек сэщ нахы бэклэ на-
хыклагъэп, ау нахыжыгъэр
сыдигъуи кысфигъэшъуашэ-
щтыгъ, иныбджэгъухэми лы-
тэныгъэ кыфашыщтыгъ. Ізэ-
тлэу алыгъэхэм елытыгъэу цыф-
хэр ащ зэхидзыщтыгъэп, пащи,
работчи изэфэдагъэх, цыфы-
гъэмрэ адыгагъэмрэ ары ащ
апшээрэ мэхъанэ зэритыщты-
гъэр. Казбек гупцІэнагъ, шып-
кыагъэм сыдигъуи фэбанэщтыгъ.
Къедэлухэрэм агу рихыщт-ри-
мыхыщтым емылтыгъэу, ежъ
лофым еплыкІэу фырилэр кы-
ухъумэщтыгъ. Сэ сыгу къео
Казбек псынклэу дунаир зери-
хъожыгъэр, гухэлыбэу илагъэр
зэшлуихынэу Тхьэм уахтэ кы-
зэраримытыгъэр. Кызыщыгъэ
кыуаджэу Лэшэпсынэ, Іоф
зыдишагъэхэу Кошхъаблэ, Мые-
кыуапэ адэсхэми, иныбджэгъу-
хэми бэрэ Казбек ащымыгъуп-
шэнэу, игугъу дахэкІэ ашынэу
сэгугъэ. Арыба цыфым анахъ
мылкъушхоу ыкІи насыпыгъэу
ылъытэрэр.

КЪАНДОР Исмахыл.
Лэшэпсынэ щыщ.

Уахтэр псынклэу макІо. Мары илъэс хъугъэ
БрантІэ Казбек идунай зыхъожыгъэр. Казбек
кытхэмытыжыми, иныбджэгъугъэхэми, Іоф
дзышлагъэхэми, инэлосагъэхэми игугъу шуклэ
бэрэ ашІэу зэхэпхыщт. Ар лы губзыгъэу,
шІэныгъэ куу иІэу шытыгъ, Іофэу зыпылым
клэухэу фэхъуштым сыдигъуи ыгъэгумэкІыщтыгъ.

Казбек унагъо ышІэнэу ина-
сып кымыхыгъэми, ренэу
илахылхэм афэгумэкІыщтыгъ,
зэрэфэльэкІэу адэлэпылэщтыгъ.
Казбекрэ сэрэрэ зы чылэ
тыкыщыгъу. Зы гуцылэ дэйи
ащ фалуагъэу зэхэсхыгъэп,
чылэм гумэкІыгъо горэ кыдэ-
хъухагъэми е хъярыгъо къа-
хъулагъэми адигощыщтыгъ.
Ікыуаджэ е ащ щыщ горэм

пае гуцылэ дахэ фалуагъэу
зызэхихыкІэ, лъэшэу игуапэ
хъуштыгъэ.

Лэшэпсынэ щыщхэу Хэгъ-
гу зеошхом хэкІодагъэхэм
афэгъэхыгъэ тхылъ цыкІу
Казбек кыдыгъэкІыгъагъ, къо-
джэдэс лыхъужъхэм яхыла-
гъэу нахъ тхылъышхо ытхы-
нэуи имурадыгъ ыкІи матери-
алхэр ыугъоштыгъэх, ау ар

Лъэуж дахэ кыыгъэнагъ

Адыгэ журналистикэм зилахышІу хэзышыгъэу,
илъэс 40-м кхэхукІэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ
макъэм» иотдел зэфэшъафхэм ащылэжыгъэ,
илъэсыбэрэ редактор шъхалэм иапэрэ годзэ
ІзэнтІэ щытху пылэу зезыхыгъэ БрантІэ Казбек
кызытхэмытыжыр илъэс хъугъэ. ЖурналистикэмкІэ
опытышхо зилэгъэ нахыжъ Іушыр зэрэчІэтынагъэр
лъэшэу гукъау. Ау уахтэм икІо кызытеуцо
хабзэп, Тхьэм ыухэсыгъэм зыгорэ хишыгъажынынэу
хэти амал илэп.

Цыф гупцІэнэ-хъалэлэу шы-
тыгъэ, Іэдэбышхо зыхэлъыгъэ,
адыгэ шэн-хабзэхэр тэрзэу
зэрахъанхэм фэкъаигъэгъэ
Казбек тыкыбгынагъэми, илъэс
45-м кыкІоцІ икълэмылэ
кыпыкІыгъэ очерк, статья

гъэшІэгъонхэр, иушый Іушхэр
кытфыщинагъэх. Ащ илахышхо
адыгэ гъэзетым хэлъ. Ыпэ-
рапшІэу Казбек литературнэ
ІофышІэу шытыгъ, отдел зэ-
фэшъафхэм якорреспонден-
тыгъ, къэбархэмкІэ, етІанэ

партийнэ, ыужылокІэ общест-
веннэ-политикэ ІофыгъохэмкІэ
отделхэм пэцэныгъэ адызери-
хъагъ, Андырхъое Хъусенэ
ыцІэкІэ щыт шлухъафтыныр кы-
фагъэшъошэгъагъ. ЕтІани кълэ-
гъэн фае Къэбэртэе-Бэлъкыа-
рымрэ Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ
тырагъусэу номерхэр кыдэгъэ-
кІыгъэнхэм ХъакІэмызэ Библэ-
лэтрэ БрантІэ Казбекрэ клэ-
щакІо зэрэфэхъугъагъэхэр.
КъэбэртэябзэкІэ, щэрджэсы-
бзэкІэ тхыгъэ статьяхэм язэ-
дэкІын фэгъэзэгъагъэр ежыр
ары. Ащ ыналэ кыттетызэ,
корректорхэм ащыщхэми, сэри
ахэм язэдэкІын тІэ кыдгъэ-
хъэгъагъ. Ащ шъхэкІафэ кы-
зэрэтихырэм тигъэгущхоу тэ,
бзылфыгъэхэм, тегугъузэ Іоф
датшІэщтыгъ.

Гъэзетым сыкылымыхъэзэ
Казбек нэлъасэ сыфэхъунэу
хъугъагъэ. Джири гурыт еджа-
пІэр къэсымыухызэ я 70-рэ
илъэхэм сятэшэу Хъаткыо

Абдулахъ Лэшэпсынэ зигъэп-
сэфынэу къэкІуагъэу щыІзэзэ,
ар зэригъэлъэгъу, дэгущыІэ
шІоигъоу а лъэхъаным гъэзе-
тэу «Социалистическэ Адыге-
им» Іоф шызышІэщтыгъэ Бран-
тІэ Казбек тадэжъ къэкІогагъ.
Хэгъэгу зеошхом илэхъан
Белоруссием щызоогъэ парти-
зан отрядэу «Искра» зыфило-
рэм иротэ икомандирэу сятэ-
шыр шытыгъ. Ежъ ышъхъэ
кыпегущыІэныр имыклэсагъэми,
кыдэзэуагъэхэм, зео гъогу
кынынэу кыкІугъэм, иныбджэгъу-
гъэхэм афэгъэхыгъэу зеоуж
лъэхъаным Белоруссием икол-
хоз горэм итхъамэтагъэу, етІа-
нэ заводым ирабочэу шытыгъэ
сятэшым бэ джащыгъум кор-
респондентым кыфилотэгъагъэр.

Нэужым БрантІэ Казбек
материалхэр зэкІэ зэхуигъо-
ежъхи, 1976-рэ илъэсым игъэ-
тхэлэ мазэ «ЧыгъежытІумэ
яшъэф» зыфилорэ очеркыр
«Социалистическэ Адыгеим»,

зыфилорэм гурыт еджапІэр
кызыеух нэуж ар щылэжъагъ,
зеоуж илъэс кынхэр зэпы-
зычыгъэхэм ахэтыгъ.

БрантІэ Казбек 1959 —
1964-рэ илъэхэм Адыгэ къэ-
ралыгъо клэлэгъэджэ инсти-
тутым филологиемкІэ ифакультет
иадыгэ отделение щеджагъ.
Ар кызыеух нэуж клэлэгъа-
джэу, Кошхъэблэ районым
кышыдэкІыщтыгъэ гъэзетэу
«Путь Ильича» зыфилорэм
икорреспондентэу, пшъэдэ-
кІыжъ зыхырэ исекретарэу
лэжъагъэ.

1968-рэ илъэсым кыщегъэ-
жъагъэу республикэ гъэзетэу
«Адыгэ макъэм» икорреспон-
дентэу, редактор шъхалэм
игуадзэу, нэужкІэ иапэрэ гуа-
дзэу шытыгъ, щытхъуцІэу
«Адыгеим изаслуженнэ жур-
налист» зыфилорэр кыфагъэ-
шъошагъ. ИгъашІэ щыцэу
илъэс 40-м ехур журнапи-
стикэм фигъэлорышІагъ.

2005-рэ илъэсым тхылъ цы-
кІоу «Вечно в памяти на-
шей» зыфилорэр Казбек кы-
зэредигъэкІыгъагъэр анахъэу
кыыхэзгъэщы сшІоигъу. Хэгъэгу
зеошхом илэхъан Лэшэпсынэ
щыщхэу заом щыфэхыгъэхэм-
рэ зыдэхъугъэр амышІэу клэ-
дыгъэхэмрэ ар афэгъэхыгъ.
Ахэм яхыплІгъэ къэбархэм
якъэугоинклэ Казбек Іофышхо
ышІагъ. Псэемыблэжъэу Хэгъ-
гур къэзыухъумэгъэ дзэ-
клотІ пэпчъ ифэшъошэ уасэ
епэсыгъэным опсэуфэ ар дэ-
лэжъагъэ.

Адыгэгъэшхо зыхэлъыгъэ
БрантІэ Казбек фэдэхэр ары
Лэшэпсынэ идахэ языгъэлуа-
гъэр, ыцІэ чыжъэу зыгъэлугъэр.
Журналист Іэпэлэсэр непэ
кытхэмытыжыми, ишлушІагъэ
кІодыгъэп. Къоджэдэсхэм, дэ-
лэжъагъэхэм ар бэрэ шукІэ
агу илпыщт.

ИСУП Нахьмэт.
Лэшэпсынэ гурыт еджа-
пІэу N 5-м адыгабзэмкІэ
икІэлэгъадж.

2005-рэ илъэсым мэлъыфэгъум
и 6-м (ТекІоньгъэшхом ия 60-рэ
илъэс ехъулэу) «В рядах на-
родных мстителей» зыфилорэ
статъяр «Советскэ Адыгеим»
къаригъэхъэгъагъэх. Тикъоджэ-
дэс лыбланэхэу Хэгъэгу зэ-
ошхом хэлэжъагъэхэм афэгъэ-
хыгъэ материалхэр Казбек бэу
республикэ гъэзетхэм къащы-
хиутыгъэх. НыбжыкІэхэм пат-
риотическэ плуныгъэ тэрэз ягъэ-
гъотыгъэнымкІэ ащ Іофышхо
ышІагъ. Сятэшым кыдэзэуа-
гъэхэм ащ афигъэхыгъэгъэ
тхыгъэхэм джэуапэу къараты-
жыгъагъэхэр тэгъашІохэшъ
непи тиунэ илтых. Ахэр тэрклэ
осэнчъэх. Нахыжъхэмрэ ныб-
жыкІэхэмрэ язэпхыныгъэ нахъ
гъэпытэгъэным зыкІуачІэ сы-
дигъуи фэзыгъэлорышІэщтыгъэ
Казбек икъоджэдэсхэми, Іоф
дзышлагъэхэми ащыгъупшэрэп,
игугъу бэрэ шукІэ ашІы. Тхьэм
джэнэт лъапІэ кыирет.

ЛІЫШЭ Саныет.

Мыхэр о уицых, Адыгеир!

Клэлэгъу-ныбжьыклэгъум ильэхъан тапэклэ шылэм тыклэхъэфэ тшылабэ шлэу тэгүлэми, гүмрэ шхъэмрэ зызэгоуцоу, зэклэдэлуыжхэ зыхъурэм, тиблэкыгъэ мафэхэу кызызынэкыгъэхэм тафэзэщыжъэу, янэфыгъэ, якъэбзагъэ, язэфыгъэ, ялэшлугъэ джыри зэ, зы такыкыпэ нэмылэми, зэхэтшлэжы тшлоигъоу тафызэплэкыжы. Тыкызызэплэкыжы тилъэуж хэщыгъэ дгъэунэфыжъэу, тыкызызэплэкыжы шлагъэмрэ мышлагъэмрэ гүклэ зэхэтыдзыжъэу, неущрэ мафэм тызэрэщыгугъырэр дгъэунэфыжъэу.

Хэти къэкыу мыщ фэдэ уахтэ — ныбжьымрэ шлагъэмрэ зэтырилгытэжъэу, пчъагъэклэ зэтет-зэчлэгъэу (дробьклэ) ар ытхэу. Уигъашлэ щыщ зылахъ гүпсэф закъо нахъ мыхъу-ми фэдэ хэлъэу бгъэклауагъэмэ — учылагъ.

Цыфыр къэхуеу шылэным пае, къэхуеу насыпышлоним пае, къэхуеу ежъ фэдэ цыфыбэмэ адистэу псэунэу, ау ежъ иеу шлоу хэлъыр, псэуэми ахэзымыгъэклауагъэрэ кыуухъумэнэу. Ицыфыгъэклэ, игулытэклэ, игу-пыкыклэ, ыгу изэлухыгъагъэклэ къахэщыхэрэр зырызых. Мы

Бзылтыфыгъэ нэфын

къахэщыхуагъэхэм джы ахэр агъэгүшлэх.

Ильэсхэр, ильэсхэр! Тыгъуа-сэм фэд а зэклэ зыхъугъэр. Дарий — мы цлэр итэтэжъ

джэм уклогыр псынклэп, етлани чылитлур зезыпхырэ пхъэлъэ-мыдж клэшлагъэу Псэкъупсэ телъыр щынэгъуагъэ. Ау ныб-жыкыгъур лъэшыгъэ щынэ ымы-шлэу, ежъ бзылтыфыгъэми ар егъэшлэгъожы. Ильэс еджэ-гъухэм гушлуагъуи, шлэныгъи, ныбджэгъуныгъэ-шъыпкъагъи ахигъотагъ. Икласэу, игуапэу пшъашъэр шлэныгъэм лъыкыуагъ, художественнэ тхыгъэхэм бэу яджэщыгъ, урысыбзэри кы-фэпсынклэагъ. Анахъэу шлоигъуа-гъэр Дарийе еджаплэм иобщес-твеннэ лофшлэнхэм ахэлэжъэ-ныр, комсомолкэ пэрытэу шы-тыныр ары ыкли кыдэхуыщыгъ.

Къоджэ гурыт еджаплэр кы-зеухым, Адыгэ къэралыгъо клэ-лэгъэджэ институтым ихимикэ-биологическэ факультет ше-джэнэу Мыекъуапэ къэклауагъ, ушэтынхэр дэгъоу ыти члэхъагъ. Апэрэ курсым шеджэщыгъ къоджэ еджаплэм урысыбзэмрэ литературэмрэклэ щезыгъэджэ-гъэ клэлэгъэджэ ныбжьыклэу Дыхъу Хысэ (ыужым зэлъа-шлэрэ журналистэу Адыгэ хэ-кумклэ хуыгъэ) насыпэгъу зы-фэхъум. Ау очнэ еджэныр зэ-пигъэгъэп. Хысэ Пчыхъалы-къуае цылэу, ежъ Дарий ип-щыкыоу Мурат дэжъ исэу зы ильэсыр кыуагъэ. Пшыкыо на-хыжыым ягуащэу Мелэчхъан ицыфышлугъэ (непи псау) Да-рийе цыгъупшэрэп. Зыхъыгъэ Дыхъу ллакъори, Хысэ янэ-ятэхэри, ыш-ышпхъухэри кы-фэхъупхъагъэх, ежъыри псын-клэу ахэзэгъагъ.

Шхъэгъусэр — Хысэ Да-рийе апэрэ мафэхэм къащегъэ-жыагъэу Дарихъанклэ еджагъ, бзылтыфыгъэ цыкылури ащ псын-клэу есагъ. Дарийе Дарихъан хуыгъэ, Дыхъухэри мы цлэмклэ непэ кызынэсыгъэм еджэх.

Къэбарыр къэлэтэгъошлэми, шылэныгъэр арэу кызызэрыклэп — узэмыжэгъэхэ зэпырыкы-плэхэр кыпфешых.

Дыхъу Хысэ бэ темышлэу Адыгэ хэку радиом лоф шишлэ-нэу кырагъэблагъи Мыекъуапэ кызызэкложым, ныбжьыкытлур зы чыплэ хуужыгъэ, фэтэр-

хэм арысыгъэх. Апэрэ сабы-ир — япшъашъэу Саидэ кы-зэхъум, Дарихъан студенткагъ, ау еджэныр ыгъэтыллыгъэп, бгъуитлукыи ны-тыхэр ащклэ къаделагъ. Калэрэ — Заур кызызэхъум, институтыр кы-ухыгъэу лоф ышлэщыгъ.

Дарийе исэнэхъатклэ химик-лаборант, сыдигъуи ащклэ лоф ышлагъ. Мыекъопэ пивэшлэ за-водэу советскэ лъэхъаным лофшлэклэшлэу ищытхуеу зы-лэтыгъэм ильэс 36-рэ лоф ши-шлагъ. Шлэныгъэ дэгъухэр зэ-рилэм, къулайныгъэр зэрэлэ-клэлым заводым иколлектив ин псынклэу шыщ ышлыгъ. Дыхъу — Делэкъо Дарийе локлэ-шыкылашлоу, цыфхэм ахэ-

— Дыхъу Дарийе шэн пытэ зэтет дэгъу зилэ бзылтыфыгъ. Лофшлэнымкыи, цыфыгъэмкыи ыпшъэ узэмыгъэклогътмэ ащыщ. Шъорышлэп, зафэ. Ежъ ышъ-хъэ уфэзыгъэдэн зыльэкырэ цыф, гумыпсэф, нэфын, голу-гъэу узэмызэщырэр зыхэгощагъ. Лофшлэным зэрэфэчэфыгъэм фэдэ къабзэу, иунагъокыи ху-пхъэу кырэклэ.

Ишхъэгъусэу, журналистэу Дыхъу Хысэрэ Дарийерэ азы-фагу фэбэгъэ ин, шхъэклэфэ-ныгъэ илыгъ, къяшлэкыгъэ ягупсэхэми аналэ атетыгъ, адрэхэми шлу кыльэгъужыкы. Ау «Тыдэ укыиклэ лажъ?» алуагъ. Хысэ (Тхъэм джэнэт кырет) игъонэмысэу дунаим зехыжыым, яунэгъо дышъэ къэукуагъ. Мы кын щэчыгуа-еми зыригъэгъэгъыгъ Дыхъу Дарийе. Ипшъашъэу Саидэ, икласэу Заур ригъэдэжнэхэ ыкли гъогу тэрэз (ятэ зэрэшлоигъуа-гъэу) тырищэнхэ зэрэфаем кыуачлэ кыхалхъагъ, ыгъэпы-тагъ. Ахэм зэрахъорэм, зы-кызызэралэтырэм клэгүшлэу, зыщизакъом шхъэгъусэу шы-мылэжыым гүклэ епсалъэу кы-хыгъ. Ильфыгъэхэми къагъэ-укытэжыгъэп (ятэ зы мафи ащыгъупшэрэп: «ылуагъ» ало, «ышлагъ» ало), апшъэрэ гъэ-сэнэгъэ зэрагъэгъотыгъ. Са-идэ — юрист, Адыгэ къэра-лыгъо университетым июриди-ческэ факультет изы кафедрэ ипаш, Заур кыалэу Мые-къуапэ иадминистрации куль-турэмклэ иотдел илофышл. Дыхъу зэшхъэгъусэхэм пхъорэлъфитлү ыкли кыом иеу джаш фэдэу пшъашъэрэ клалэрэ ялэх. На-хыжыжъэм сэнэхъатхэр зэрагъэ-гъотыгъ, анахъ цыкылу, Заур ишъао, клэлэеджаклү.

Дарийе кызыхуыгъэ мэфэклэ мафэм, зэрэхабзэу, Дыхъухэм япчэлэу хъахлэбэ щызэблэкыгъ, зэрифэшъуашъэу ахэм мэфэклэб-жъэр зэдалэтыгъ. Ныкылыф-гъэхэр, лахыл гупсэхэр зэклэ, ибынхэр, бзылтыфыгъэм илоф-шлэгъуэгъэхэм, иныбджэгъухэм ащыщхэр ягуапэу, агу къаделэу, зиильэс 70-рэ хэзыгъэунэфыкы-

шэн шлагъохэр хэгощагъ ежъ шыщ шыпкыэ хуыгъэхэу зы-мэфэклэ дахэ, кызызыхуыгъэ мафэр бэмышлэу хэзыгъэунэфы-кыгъэ бзылтыфыгъэм.

Такыкыпэ зэгъоклэхэу на-плэр маклэу зыщызэтыриплорэм **Дыхъу Дарийе** кинолентэм фэ-дэу зэклэ иильэсхэр ынэ клэ-кыжыкы: Псэкъупсэ иджабгъу нэпкъ бгы лъагэ къуаджэу Очэпшые зыщыхэлэтыкы. Чылэ рэхъат, лытэныгъэ-гъэшлоны-гъэр, нэхъоир зыдэлъ. Лэжъэ-кыуабэр лофым зыщемызэщ. Делэкъо Хъарунэ (Дарийе ятэ) иунагъо лэжъахуеу, сабыл бын дахэу къуаджэм дэхэм ащыщ. Дарийе янэ-ятэхэм клэлэх, шъэуитлурэ пшъэшыпплэрэ, Тхъэм къаритыгъ, зэдаплугъ, зэдалэжыгъ. Дарийе ятлонэрэ сабыеу къэхуыгъ шышхъэлэу мазэм ыклэм, 1944-рэ ильэ-сым. Къэбзэныгъэр, зэфыгъэр, нэхъоир ялфыгъэхэм ахаго-щэным ны-тыхэр зыкли дэшхъа-хыгъэхэп. Зэш-зэшпхъухэр цыфы хуыгъэх, унагъохэр ашлэ-гъэх, ежъхэм ялфыгъэхэу

кыфэзыуысыгъагъэр, нэфыпсыр зыпыкытлурэ зыфэллошт мэхъа-нэр ил, «дарие-нэф» зыфилорэ гушылэр фольклор тхыгъэхэм къахэфэ, тэтэжымы шлоигъуагъэу кычлэкыи ыкыо исабыл шлур кызызфищэу, цыф дахэ ху-нэу. Тэтэжыым зэрэшлоигъогъэ дэдэу, пшъэшъэжыер лушы-жыеу, чанэу, лорышлэу, гушлү-бзыоу, ышлэрэ псэуэм псынклэу ылэ яклогу, зэ зэхихырэр ыгу пытэу риубытэу кыэтэджыгъ. Къоджэ еджаплэм зычлахъэм, тхылыр шлу ыльэгъугъ, еджэ-ныр шлэгъошлү кыфэхуыгъ. Еджэгъу ильэсхэр! Ахэм ядэ-хэгъэ-дэгъугъэ зыгорэ пэшлы-гъуай! Клэлэгъэджэ дэгъухэр ныбжьырэу пшыщ мэхъух. Шы-лэныгъэм хэлъ лэшлугъэ мы-хыжыым альапсэх мы ильэс-хэр. Ныбджэгъуныгъэм, шып-къагъэм, апэрэ шлульэгъум зыкызызпхагуащэх.

Дыхъу Дарийе зыщеджагъэу, кыуухыгъэ Пчыхъалыкыое гу-рыт еджаплэр непи цыгъупшэ-рэп. Шыпкыэ, мафэ къэс, пчэдыжъ къэс гъунэгъу къуа-

Урысыем ипывэшлэхэм ыкли Уры-сыем ипрофсоюзэхэм ацлэклэ кыфагъэгъэшоагъ.

Дыхъу Дарийе джы зыгъэ-сэфынэу тысыжыгъэми, илоф-шлэгъуэгъэхэм, дэгъоу ильэсыбэ хуыгъэу зышлэхэрэм гушылэ фабэхэр фалэ. Лофшлэгъу ильэс-хэр зыдигогъыгъэу, Мыекъопэ пивэшлэ заводым иотдел ипа-щэщыгъэу (джы пенсием щыл) Сэмэгү Зое игуапэу къелуатэ:

рэ Дыхъу Дарийе Хъарунэ ып-хуым псауныгъэклэ, гъэшлэ гү-псэфклэ, унэгъо насыпклэ, гушлэ-гъо инклэ фэльэлуагъэх.

Зифэшъуашэм шлоу фалорэр мэхъоу алошъ, Дарийе псауны-гъэклэ тыфэльалоуэ, ыгүклэ шло-игъом лыкылэхъанэу фэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.
Сурэтхэр Дыхъу (Делэкъо) Дарийе ильэс зэфэшхъафхэм тырахыгъэх.

Тыгъэнэбзый

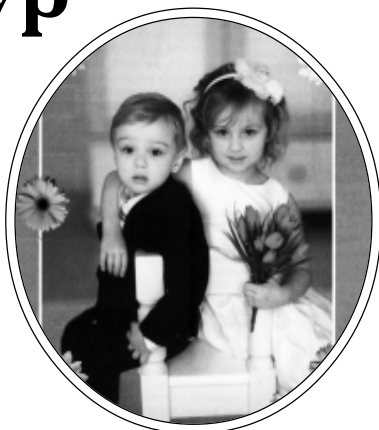

Илъэсыклэ еджэгъур рагъэжъэжыгъ

Юныгъом и 1-м зэкIэ Адыгэ Республикэм ит еджаплэхэм япчэхэр еджаклохэм афызэуахыгъэх, илъэсыклэ еджэгъур ащырагъэжъэжыгъ. Мэфэкл одыджын жъынч мэкъэ дахэу апэрэу еджаплэм кIуагъэхэр классхэм арызыщагъэр джыри тхьакIумэм зэрит. КIэлэцIыкIухэм анэхэм гушIогъо мыу-хыжыыр къакилэтэкъу, ямэфэкл шьошэ-теплэ нэм къыкIедзэ. Ны-тыхэр, нэнэ-татэхэр еджэплэ мэфэкIым хэлажэх. Къэгъэгъэ Iэрам зэфэшъафхэм еджакло пэпч аIэ рещэхы, ахэр кIэлэ-егъаджэхэм алай.

Гъэмэфэ тыгъэм идышъэ бзыйхэр зыгъэпсэфыгъо уах-

тэм зэхэзышIэгъэ кIэлэцIыкIу нэгухэр голух, гупсэфых. Тирес-публикэ и ЛIышъхъэ ыкли и Правительствэ Адыгеим икIэлэ-еджаклохэм япсауныгъэ къэ-ухъумэгъэнымкIэ Iофышхо зэ-рашIэрэм уегъэразэ. КIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэу Мыекъуапэ дэт-хэми къахэхъуагъ, еджэплэ-кIэхэр республикэм къыщызэ-луахыгъэх. Хэтрэ еджаклуи гъэ-мафэм шыщ гъоткIо гуапэм хэныгъэп, чэзыу-чэзыоу гъэ-мэфэ лагерьхэу республикэм Iоф щызышIагъэхэм защагъэп-сэфыгъ. Агу зилэтыгъ, ашъо хэхъуагъ, кIочIакIэхэр ашIыгъэу илъэсыклэ еджэгъум пэхъажы-гъэх. Анахь гушIуагъор мы-

гъэ апэрэ классым кIуагъэхэм япчэагъэ зэрэхэхъуагъэр ары. АдыгеимкIэ сабый мини 5 апэрэу шIэныгъэ лъэгъожы-ем техагъэх. Лъэпэмафэ адзы-нэу, гъэсэныгъэ-пIуныгъэ дэгъу агъотынэу, цIыф дахэ хъун-хэу тафэлъаIо.

Сыбзэ — сидунай

«ЦIыф лъэпкъым ыпсэр — ыбзэгъу»

ГушыIэжъ

Бзэ. Мафэ къэс хэти ар егъэфедэ: тигушIуагъуи, тигу-кIайи къыретэлотыкIы. Ащ ишIуа-гъэкли тизэхэшIэ земышъогу-хэр тэфапэх, гушыIэр тэгъэ-дахэ ыкли бэрэ тыфэмьсакъэуи тэуантIэ. Бзэм цIыф лъэпкъ пэпчкIэ осэшхо иI: икульту-рэ, итарихь, илъэпкъ зэрэфы-щытыр хэти гушыIэклэ къыфы-зэхэфы. Бзэр — кIуачIэ, бзэр — амал, бзэр — байныгъ.

Тихэгъгушхоу Урысыем имы-закъоу, ащ хэхъэрэ ыкли щып-сэурэ цIыфхэмкIэ урысыбзэр къэралыгъобзэ шъхьаI. Уры-сыер — хэгъэгъушху, лъэпкъы-бэр зыщызэдэпсэу. Урысыб-зэр тхэкIо-классикхэу Пушки-ным, Лермонтовым, Толстоим, Достоевскэм, Ахматовам, Цве-таевым абз.

ГушыIэр лъэш — уилэтыни, учидзыни, уиукIыни, пхигъэхъо-ни ылъэкIышт. Ау бзэр шIум хэти фигылажъэмэ нахьышIу. Хэгъэгъу зеошхом илъэхъан «За

Родину!» аIоу къызыджэхэкIэ, апсэ емыблэжхэу, узи бзаджи ащыгъупшагъэу, дзэкIолIхэр запхъуатэти, пым екIуштыгъэх. Убзэ, ухэтми, бгъэлъэпIэныр, зэбгъэшIэныр, урыгушыIэныр — цIыфыгъэ хабз. Зыбзэ зыгъэ-лъапIэрэм янэу къэзылфыгъэм, ипIакъо, илъэпкъ уасэ афешы. НыдэльфыбзэмкIэ къэпIон лъэ-кIыштыр бэдэд — гум, шъом дэхъыкIырэ пстэур. Бзэр дэгъоу зышIэрэм ежъ ышъхъэкли нахь зыкыегъоты, ышIэрэм зырегъэ-уээнкIы. Тиадыгэ пшысэхэм, нарт тхыдэхэм, таурыхъхэм яджагъэхэр, адыгэ орэдыжъ-хэм ядэлугъэхэр, лъэпкъ тхыгъэ литературэр зикIасэхэр арых адыгэм идахэ языгъаIоу, лъэ-гъошIу щыIэныгъэм пхырызы-щыхэрэр.

Мы дунайшхор зэрэзэхэлъри, гъашIэм игъогу мин зэбгырыкли къыпфизыIотыкIэу, озыгъашIэ-рэри бзэр ары.

АДЫГЭ ТХАКИОХЭУ ЮНЫГЪОМ КЪЭХЪУГЪЭХЭР

Ягушъхъэлэжыгъэ — гъозапIэ

Илъэсым иохътэ анахь гъэ-бэжъулэу, тынчэу, дунаим идэ-хэгъум, Юныгъом имэфэ зэ-фэшъафхэм, мы чIым къы-техъуагъэх **Шэуджэн Аюбэ, Еутых Аскэр, Хъэдэгъэлэ Аскэр**. ЗэкIэ шIоу Тхъэм къа-хильхъэгъэ пстэумкIэ ялъэпкъ фэлэжъэнхэр, фэгупшысэхэр, фэгумэкIынхэр ахэм афызэшIо-кIыгъ — творческэ кIэн бай гъэшIэгъон зэлуагъэклагъ ыкли ар лъэпкъым илIэужхэм къыт-фыщанагъ.

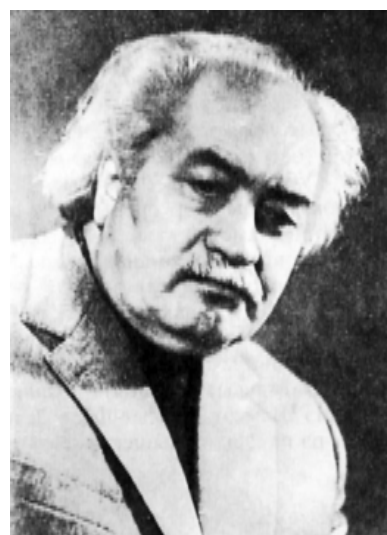
НахъыжымкIэ къедгъэжъэн.

Шэуджэн Аюб Ибрахим ыкIор (1904 — 1985) къуа-джэу Аскэлае Юныгъом и 14-м 1904-рэ илъэсым къыщыхъугъ. 1924-рэ илъэсым къыщыуб-лагъэу зеошхор къежъэфэ Пэ-нэжыкIое районым ичIыгу от-дел ипашэу, ВКП(б)-м и Адыгэ хэку Комитет иоргбю-ро иуполномоченнэу, ПэнэжыкIое райкомым иапэрэ сек-ретарэу, ПэнэжыкIое райиспол-комым итхьаматэу, ОГПУ-м и

Адыгэ хэку къутамэ иIэш-хъэтетэу Iоф ышIагъ. Хэгъэ-гу зеошхом хэлэжъагъ, щыт-хъу тыныбэ къыфагъэшъошагъ. Зео ужым Адыгэ хэкум къыгъэ-зэжыи, Мыекъуапэ щыпсэугъ, Iоф шишIагъ. Тхэн Iофым зы-фежъагъэр пенсием зэкIор ары. «Шовгенов Мос» (гъусэ иIэу) (1958), «Не забудьте!» (1963, Мыекъуапэ), «Над Псекупсом» (1977) къыдигъэкIыгъэх.

Еутых Аскэр Къадырбэч ыкIор Хьатикъуае Юныгъом и 25-м, 1915-рэ илъэсым къы-щыхъугъ. Адыгэ кIэлэгъэгъэжэ техникумыр, кIэлэгъэгъэжэ ин-ститутыр къыуухыгъэх (Мыекъуа-пэ), Адыгэ шIэныгъэ-ушэтэкIо институтым, Литературнэ инсти-тутым (Москва) Iоф ащишIагъ. Хэгъэгъу зеошхом хэлэжъагъ, орденхэр, медальхэр къыра-тыгъ. Рассказхэр, повестъхэр, усэхэр, поэмэхэр, романхэр бэу ытхыгъэх. «Тимафэхэр», «На-сып», «IэнэтIэ дэгъу», «Тыгъэр ташъхъагъ», «Зы бзылфыгъэ итхыд», «ТищыIакI», «ЦIыфым илъэуж», лирическэ повестэу

«Сшынахыжъ», нэмыкIхэри. АдыгабзэкIли, урысыбзэкIли тхэ-тыгъэ.

Хъэдэгъэлэ Аскэр Махьмудэ ыкIор къуаджэу Хьатикъуае

Юныгъом и 20-м, 1922-рэ илъэ-сым къыщыхъугъ. Адыгэ кIэлэ-егъэгъэжэ техникумыр, кIэлэ-егъэгъэжэ институтыр къыуухыгъэх. 1942 — 1945-рэ илъэсхэм дзэм къулыкIу щыхыгъ. 1945-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу опсэуфэ, илъэс 60-рэ, Адыгэ республикэ институтэу гума-нитар ушэтынхэм апылбым иIофышIагъ. Поэмэхэр, усэхэр зыдэт тхылхэр бэу къыди-гъэкIыгъэх, томибл хъурэ «Нар-тхэр» ыугъоижъхи, зэригъафэхэи къыдигъэкIыгъ. Нартхэм яхы-лэгъэ шIэныгъэ тхыгъабзэ иI. Iоф ышIэзэ, 1960-рэ илъэсым, Шота Руставели ыцIэ зыхы-рэ институтэу шIэныгъэхэмкIэ Грузием и Академие хэтым иаспирантурэ къыуухыгъ. 1991-рэ илъэсым филологие шIэныгъэ-хэмкIэ докторыцIэр къыушы-хъатыгъ. «Нартхэр» адыгэхэм зэряер къыгъэнэфагъ.

КЪУЕКЪО Налбий

БэрэIумафэхэр

Тыгъэ нэгъу,
Мэзэ напцэу,
Жьогъо Iапшъэр — пшъашъэ.
Ылэ башIэу,
ИшIэ зафэу,
О бэрэIумафэр — шъао.
ЦIыфыр агъашIоу,
ЯчIыгу ешIушIэхэу,
Орэдэу къаIорэр
Мамыр гъэшIуабзэу,
Агурэ абзэрэ
Къеблэгъэ мафэу,
Адыгэ пшъашъэрэ
Адыгэ шъаорэ
Сапашъхъэ исхэу сэлъэгъу.

Хырыхыхъэхэр зэгъашIэ:

Щыгынибгъум зы щыгъын итеубгъон.

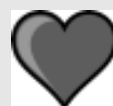
(КIакIо)

ЛIыжъым иунашъхъэ дышъэ бэщ тель. Сыд ар?

(Тыгъэ)

Сыхъатэп, ау къытео. Хэт къэзыIощтыр?

(Гу)

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм Иофшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ Положением зэхъоклыныгӀэхэр фӀэшлыгӀэнхэм фӀэгӀэхыгӀ

Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэ шыӀклэм хэб-зэ икӀу хэлъхъэгӀэным тегӀэпсыхъагӀэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешӀы:**

1. Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм Иофшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ Положением Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэ-сым мэкъуогӀум и 22-м ышӀыгӀэ унашъоу N 126-р зытетӀу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм Иофшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ» зыфилорэмкӀэ аухэсыгӀэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгӀэуцугӀэ зэхэугӀоягӀэхэр, 2009, N 6; 2011, N 8; 2012, N 9; 2013, N 4, 9;) мыщ фӀэдэ зэхъоклыныгӀэхэр фӀэшлыгӀэнхэу:

1) а 1-рэ разделым:
а) ия 1.2-рэ пункт:
— ия 1-рэ подпункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:
«1) ИофшлэнхэмкӀэ ыкӀи рабоч сэнэхъатхэмкӀэ тариф-квалификационнэ справочник зыкӀыр, лӀшъхъэтет, специалист, кӀулыкӀушӀлэ лӀнатӀэхэмкӀэ квалификационнэ справочник зыкӀыр е сэнэхъатхэмкӀэ шапхъэхэр»;

— ия 2-рэ подпункт кӀуачӀэ имыӀэжъу лы-тэгӀэнхэу;

б) я 1.11-рэ пункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:
«1.11. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо казеннэ учреждение ипшӀэрылхэм ягӀэцӀклэн тель-тэгӀэ бюджет ахъцӀмрэ зигугӀу кӀэтшыгӀэ уч-реждением илофышӀэхэм лэжӀапкӀэ ятыгӀэным пӀае бюджет пшӀэрылхэмкӀэ лимит гӀээнфагӀэхэмрэ лӀубытыплэ кызыфашӀэхэзэ, Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо казеннэ учреждение илофышӀэхэм лэжӀапкӀэмкӀэ яфонд зэрагӀэулу»;

г) я 1.12 — 1.13-рэ пунктхэм кӀуачӀэ ямыӀэжъу лытэгӀэнхэу:

2) я 5-рэ разделым:

а) ия 5.2-рэ пункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:

«5.2. Учреждением ипӀащэ иоклад Иофшлэн зӀзӀ-гыныгӀэмкӀэ агӀэнафӀэ, ыгӀэцӀклэрэ Иофым икы-ныгӀэ, учреждением мӀэхъанэу илӀэр кыдалыгӀтӀэзэ.»;

б) мыщ фӀэдэ кӀэуакӀэ зилэ я 5.2.1-рэ — 5.2.2-рэ пункткӀлэхэр хӀгӀэхъогӀэнхэу:

«5.2.1. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо бюд-жет, казеннэ учреждениехэм ялофышӀэхэм гурытымкӀэ кӀаратырэ лэжӀапкӀэу ыкӀи япӀащэхэм гурытымкӀэ кӀагӀэхъэрэ лэжӀапкӀэу финанс кӀэкӀуапӀэхэм кӀахӀкӀырэр зэрӀзетекӀырэр ильӀэсым тельтагӀэу кӀальытӀэ. Статистикэ ушӀэтынхэм апае ИофышӀэхэм гурытымкӀэ ялэжӀапкӀэ зыфӀэдызыр кӀальытӀэ зыхъукӀэ агӀэфедерэ шапхъэхэу гӀэцӀклӀэо хабзэм ифеде-ральнэ кӀулыкӀу кӀэралыгӀо политикэм икыхъы-кӀэ ыкӀи официальнэ статистикэ учетым ыльӀэныкӀокӀэ шӀпхъэ-правовой Иофхъабзэхэм язехъан япхыгӀэ пшӀэрылхэр зыгӀэцӀклэрэм ыухэсыхэрэм адиш-тӀу гурыт лэжӀапкӀэр агӀэнафӀэ.

5.2.2. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо бюджет, казеннэ учреждениехэм япӀащэхэм гурытымкӀэ ялэжӀапкӀэрэ учреждениехэм ялофышӀэхэм гурытымкӀэ кӀагӀэхъэрэ лэжӀапкӀэмрэ фӀэди 4 нахыбӀклэ зӀшъхъашымыкӀынэу Адыгэ Республикэм щыпсӀу-хэрэм Иофшлэн кӀафӀзыгӀотырэ кӀэралыгӀо кӀу-лыкӀум и ГӀӀэорышӀапӀэ агӀэнафӀэ.»;

в) я 5.9-рэ пункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:

«5.9. Адыгэ Республикэм Иофшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ унашъо зӀришӀырэм тетӀу учреждением ипӀащэ кӀэгӀэгӀушӀу мӀэхъанэ зилэ ахъцӀ раты, кӀэралыгӀо фӀэло-фашӀэхэм (Иофшлэнхэм) язӀхӀӀӀӀӀ епхыгӀэ кӀэралыгӀо пшӀэрылхэм игӀэцӀ-клӀнклэ гӀэхъагӀэу ашӀыгӀэхэм ыкӀи (е) кӀэралыгӀо учреждениемрэ ащ ипӀащӀэрэ ИофӀу ашӀагӀэр кӀэ-зыушыхъатырэ нӀмыкӀ пчӀагӀэхэм кӀапкӀырыкӀыхӀэзэ. КӀэралыгӀо учреждением ипӀащэ лэжӀапкӀэ зӀрӀ-ратырэ шыӀклэр ИофшлэнымкӀэ зӀзӀгыныгӀэм цагӀэ-нафӀэ. КӀэралыгӀо (муниципальнэ) учреждением ипӀащэ дашӀырэ Иофшлэн зӀзӀгыныгӀэу Урысые Федера-цией и Правительствэ 2013-рэ ильӀэсым мӀэлыл-

фӀэгӀум и 12-м аштагӀэу N 329-р зытетӀу «КӀэ-ралыгӀо (муниципальнэ) учреждением ипӀащэ Иофшлэн зӀзӀгыныгӀэ зӀрӀдашӀырэм ехыӀлӀгӀэ» зыфилорэмкӀэ аухэсыгӀэр лӀубытыплэ кызыфашӀызэ, зигугӀу кӀэт-шыгӀэ Иофшлэн зӀзӀгыныгӀэр ащ дашӀы.»;

г) я 5.11-рэ пункт мыщ тетӀу тхыгӀэнхэу:

«5.11. Адыгэ Республикэм Иофшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ административ-нэ-гӀӀэорышлэн ыкӀи лӀпылӀгӀу Иофхэр зыгӀэцӀклэхэрэм зышъхъадӀклӀхэ мыхъушт лэжӀапкӀэу аратын алӀӀкӀы-щтыр егӀэнафӀэ, джащ фӀэдэ административнэ-гӀӀэорышлэн ыкӀи лӀпылӀгӀу ИофышӀэхэу учрежде-нием щылажӀэхэрэм ахальытэхэрэр егӀэнафӀэх.»;

д) мыщ фӀэдэ кӀэуакӀэ зилэ я 5.12-рэ пункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:

«5.12. Учреждением илофышӀэхэм ахальытэхэр-рэр:

1) кӀэралыгӀо учреждением щылажӀэхэрэм яна-хыбӀэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэхэу фӀэло-фашӀэхэр афӀзгӀэцӀклэхэрэр, кӀэралыгӀо уч-реждением иунав кыдильытӀэрэ Иофгыохэр зӀшӀо-хыгӀэнхэм фӀэгӀэзагӀэхэр ыкӀи лӀшъхъэтетхэр;

2) кӀэралыгӀо учреждением илӀпылӀгӀу ИофышӀэхэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэхэу уставым кыдильытӀэрэ фӀэло-фашӀэхэр гӀэцӀклӀагӀэ хъунхэм пӀае ящыкӀлӀгӀэ амалхэр язгӀэгӀотыхэрэр, мыщ кы-хеубытӀэх унэхэмрэ лӀмӀэ-псымэхэмрэ япхыгӀэ фӀэло-фашӀэхэм ягӀэцӀклӀэни;

3) кӀэралыгӀо учреждением пӀӀӀӀӀӀӀ дызезы-хъэхэрэр ыкӀи административнэ пшӀэрылхэр зыгӀэ-цӀклэхэрэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэ-хэу фӀэло-фашӀэхэм ягӀэцӀклӀнклэ пӀӀӀӀӀӀӀӀ зезы-хъэхэрэр, джащ фӀэдэ административнэ пшӀэрылхэр зыгӀэцӀклэхэрэр.».

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафӀэм щегӀэ-жӀагӀэу мы унашӀом кӀуачӀэ илӀ мӀэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрӀу
КӀУМӀПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапӀэ,
Ионыгом и 15, 2014-рэ ильӀэс
N 218

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм гӀэсэнныгӀэмрэ шӀэныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ Положением зэхъоклыныгӀэхэр фӀэшлыгӀэнхэм фӀэгӀэхыгӀ

Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэ шыӀклэм хэб-зэ икӀу хэлъхъэгӀэным тегӀэпсыхъагӀэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешӀы:**

1. Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм гӀэсэнныгӀэмрэ шӀэныгӀэмрэмкӀэ и Ми-нистерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ Положением Адыгэ Рес-публикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильӀэ-сым мэкъуогӀум и 1-м ышӀыгӀэ унашъоу N 113-р зытетӀу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо учреждениехэу Адыгэ Республикэм гӀэсэнныгӀэмрэ шӀэныгӀэмрэкӀэ и Министерствэ кыфӀэорышӀэхэрэм ялофышӀэхэм лэжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгӀэ» зыфилорэмкӀэ аухэсыгӀэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгӀэуцугӀэ зэхэугӀоягӀэхэр, 2009, N 6, 12; 2011, N 5, 8, 9, 10; 2012, N 9, 11; 2013, N 4, 8, 9; 2014, N 2) мыщ фӀэдэ зэхъоклыныгӀэхэр фӀэшлыгӀэнхэу:

1) а 1-рэ разделым:
а) ия 2-рэ пункт:
— ия 1-рэ подпункт мыщ тетӀу кӀэтыгӀэнхэу:
«1) лӀшъхъэтет, специалист, кӀулыкӀушӀлэ лӀнатӀэхэм-кӀэ квалификационнэ справочник зыкӀыр е сэнэ-хъатхэмкӀэ шапхъэхэр»;

— ия 2-рэ подпункт кӀуачӀэ имыӀэжъу лы-тэгӀэнхэу;

б) я 1.7 — 1.8-рэ пунктхэр мыщ тетӀу тхыгӀэнхэу:
«1.7. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо бюджет учреждениехэм ащылажӀэхэрэм аратырэ лэжӀапкӀэмкӀэ фондыр кызыхӀэкӀырэр Адыгэ Республикэм икӀэ-ралыгӀо бюджет учреждение шыкӀлэ гӀээнфагӀэм тетӀу кыӀлӀклӀхъэрэ субсидиэхэу Адыгэ Респуб-ликэм иреспубликэ бюджет кыхӀэкӀыхэрэр ары.

1.8. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо казеннэ учреждение ипшӀэрылхэм ягӀэцӀклэн тельытэгӀэ бюджет ахъцӀмрэ зигугӀу кӀэтшыгӀэ учреждени-ем илофышӀэхэм лэжӀапкӀэ ятыгӀэным пӀае бюд-

жет пшӀэрылхэмкӀэ лимит гӀээнфагӀэхэмрэ лӀ-убытыплэ кызыфашӀыхӀэзэ, Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо казеннэ учреждение илофышӀэхэм лэжӀапкӀэмкӀэ яфонд зэрагӀэулу.»;

2) я 5-рэ разделым:

а) ия 5.2-рэ пункт мыщ тетӀу тхыгӀэнхэу:

«5.2. Иофшлэным икыныгӀэ ыкӀи нӀшӀӀӀ гӀээн-фагӀэу илӀхэр кыдалыгӀтӀэзэ пӀащэм лэжӀапкӀэу ратыщтыр зыфӀэдызтыр агӀэнафӀэ.».

б) я 5.8-рэ пункт мыщ тетӀу тхыгӀэнхэу:

«5.8. Адыгэ Республикэм икӀэралыгӀо бюджет, казеннэ учреждениехэм ялофышӀэхэм гурытымкӀэ кӀаратырэ лэжӀапкӀэу ыкӀи япӀащэхэм гурытымкӀэ кӀагӀэхъэрэ лэжӀапкӀэу финанс кӀэкӀуапӀэхэм кӀахӀкӀырэр зэрӀзетекӀырэр ильӀэсым тельтагӀэу кӀальытӀэ. Статистикэ ушӀэтынхэм апае ИофышӀэхэм гурытымкӀэ ялэжӀапкӀэ зыфӀэдызыр кӀальытӀэ зыхъукӀэ агӀэфедерэ шапхъэхэу гӀэцӀклӀэо хабзэм ифеде-ральнэ кӀулыкӀу кӀэралыгӀо политикэм икыхъы-кӀэ ыкӀи официальнэ статистикэ учетым ыльӀэны-кӀокӀэ шӀпхъэ-правовой Иофхъабзэхэм язехъан япхыгӀэ пшӀэрылхэр зыгӀэцӀклэрэм ыухэсыхэрэм адиш-тӀу гурыт лэжӀапкӀэр агӀэнафӀэ.»;

в) я 5.11-рэ пункт мыщ тетӀу тхыгӀэнхэу:

«5.11. Адыгэ Республикэм гӀэсэнныгӀэмрэ шӀэны-гӀэмрэкӀэ и Министерствэ унашъо зӀришӀырэм тетӀу учреждением ипӀащэ кӀэгӀэгӀушӀу мӀэхъанэ зилэ ахъцӀ раты, кӀэралыгӀо фӀэло-фашӀэхэм (Иофшлэнхэм) язӀ-хӀӀӀӀ епхыгӀэ кӀэралыгӀо пшӀэрылхэм игӀэцӀклӀнклэ гӀэхъагӀэу ашӀыгӀэхэм ыкӀи (е) кӀэралыгӀо уч-реждениемрэ ащ ипӀащӀэрэ ИофӀу ашӀагӀэр кӀэзы-ушыхъатырэ нӀмыкӀ пчӀагӀэхэм кӀапкӀырыкӀыхӀэзэ. КӀэралыгӀо учреждением ипӀащэ лэжӀапкӀэ зӀрӀ-ратырэ шыӀклэр ИофшлэнымкӀэ зӀзӀгыныгӀэм цагӀэ-нафӀэ. КӀэралыгӀо (муниципальнэ) учреждением ипӀащэ дашӀырэ Иофшлэн зӀзӀгыныгӀэу Урысые Федера-цией и Правительствэ 2013-рэ ильӀэсым мӀэлыл-фӀэгӀум и 12-м ыштагӀэу N 329-р зытетӀу «КӀэ-ралыгӀо (муниципальнэ) учреждением ипӀащэ Иофшлэн

зӀзӀгыныгӀэ зӀрӀдашӀырэм ехыӀлӀгӀэ» зыфилорэмкӀэ аухэсыгӀэр лӀубытыплэ кызыфашӀызэ, зигугӀу кӀэт-шыгӀэ Иофшлэн зӀзӀгыныгӀэр ащ дашӀы.»;

г) мыщ фӀэдэ кӀэуакӀэ зилэ я 5.12 — 5.13-рэ пункткӀлэхэр хӀгӀэхъогӀэнхэу:

«5.12. Адыгэ Республикэм гӀэсэнныгӀэмрэ шӀэны-гӀэмрэкӀэ и Министерствэ фытыныгӀэ илӀ учрежде-ниехэм лэжӀапкӀэмкӀэ яфонд щыцӀу пӀӀӀӀӀӀӀ зезы-хъэхэрэ административнэ ИофышӀэхэм анахыбӀэ дӀдӀмкӀи лэжӀапкӀэу кӀатефӀэрэр (процент 40-м емыхъоу) ыгӀээнфӀэнхэу, джащ фӀэдэ мы учрежде-ниехэм яадминистративнэ ИофышӀэхэм, лӀпылӀгӀу кӀафӀэхъурэ ИофышӀэхэм, пӀӀӀӀӀӀӀ зезыхъэхэрэм ялӀнатӀэхэм яспискэ зэхигӀэуцӀнхэу.

5.13. Учреждением илофышӀэхэм ахальытэхэрэр:

1) кӀэралыгӀо учреждением щылажӀэхэрэм яна-хыбӀэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэхэу фӀэло-фашӀэхэр афӀзгӀэцӀклэхэрэр, кӀэралыгӀо уч-реждением иунав кыдильытӀэрэ Иофгыохэр зӀшӀо-хыгӀэнхэм фӀэгӀэзагӀэхэр ыкӀи лӀшъхъэтетхэр;

2) кӀэралыгӀо учреждением илӀпылӀгӀу ИофышӀэхэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэхэу уставым кыдильытӀэрэ фӀэло-фашӀэхэр гӀэцӀклӀагӀэ хъунхэм пӀае ящыкӀлӀгӀэ амалхэр язгӀэгӀотыхэрэр, мыщ кы-хеубытӀэх унэхэмрэ лӀмӀэ-псымэхэмрэ япхыгӀэ фӀэло-фашӀэхэм ягӀэцӀклӀэни;

3) кӀэралыгӀо учреждением пӀӀӀӀӀӀӀ дызезы-хъэхэрэр ыкӀи административнэ пшӀэрылхэр зыгӀэ-цӀклэхэрэр — кӀэралыгӀо учреждением илофышӀэхэу фӀэло-фашӀэхэм ягӀэцӀклӀнклэ пӀӀӀӀӀӀӀ зезы-хъэхэрэр, джащ фӀэдэ административнэ пшӀэрылх-хэр зыгӀэцӀклэхэрэр.».

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафӀэм щегӀэ-жӀагӀэу мы унашӀом кӀуачӀэ илӀ мӀэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрӀу
КӀУМӀПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапӀэ,
Ионыгом и 15, 2014-рэ ильӀэс
N 221

Хэгъэгү Юфтхъабзэу «Кросс Наций-2014» зыфилорэр Мые-къяупэ икъяэлэ парк шыкыуагъ. Атлетикэ псынклэмклэ зэхашэгъэ зэнэкъокъур Адыгэ Республикэм и Мафэ фэгъэхыгъагъ. ГТО-м ишапхъэхэр игъэкъугъэнхэм фэшл пэшорыгъэш зэлуклэгъухэм нэбгырэ 1000-м ехъу ахэлэжъагъ. Зэклэми спорт шыуашэхэр ащыгъ. Нэгүшлэх, спорт къэбархэр къызэфалатэ. Къалэхэм, районхэм къарыкыгъэх. Анахъэу тыналэ зытетыздагъэр Урысыем спортмклэ и Министерствэ нэрылэгъу лэпылэгъухэр гъэшлэгъонэу зэригъэпсыгъэхэр ары. Спортм плуныгъэ мэхъанэу илэр тхыгъэхэм ахэлэжъагъ. Хэгъэунэфыкырэ чыплэхэр къыдэзыыххэрэм афагъэшъошэшт кубокхэр, медальхэр, шытхъу тхылхэр Урысые Федерацием спортмклэ и Министерствэ къаритыгъэх. Етлани анахъэу тшлогъэшлэгъонэр нэбгырэ пэпчэ спорт шыуашэу шыгъым номер шыхаф зэрэтэдзагъэр ары.

Зэнэкъокъухэзэ, яухъазырыныгъэ хагъахъо

1989-рэ илээсым ыкли ащ ыпэклэ къэхъугъэхэм язэлуклэгъухэм Адыгэ клэлэгъэджэ колледжым физкультурэмклэ иклэлэгъэджэу Хъаткыо Людмилэ апэрэ чыплэр къащыдихыгъ.

— Спортм сигуапэу сыпыл, — ело Людмилэ. — Ныбжыкыкыу згъасэрэмэ юф адасшлэ зыхъуклэ, тарихъ къэбархэр, тиреспубликэ спортсменхэм Адыгем шытхъоу къыфахырэ къафэсэлутэ.

Зеклохэм бэрэ ахэлэжъэрэ Олег Агеевым хулыфыгъэхэм якуп апэрэ чыплэр къыщыдихыгъ. Илээс 65 — 80 зыныбжхэр зэхэщаклохэм къялэлухи, зэнэкъокъум хэлэжъагъэх. Метрэ 400-р къызачъым, Иван Чевычеловым апэрэ чыплэр къыдихыгъ.

2000 — 2004-рэ илээсхэм къэхъугъэхэм язэлуклэгъухэм Роберт Раджабовыр ащытекыуагъ. Кристина Кривулинар пшашъэхэм язэнэкъокъу чанэу хэлэжъагъ, зэклэми апэ ишыгъ. Лидия Бердзенишвили, Виталий Диденкэр, Надежда Сатуковар, Александр Ярославкинын, нэмыкыкыхэри апэрэ хъугъэх. В. Диденкэр зыхэтыгъэ купым нэбгыри 174-рэ шызэнэкъокъугъ.

Тэхутэмыкыое районым къыкыгъэхэ Юлия Олифировар, Жъажые Аминэт, Хъатитэ Марыет, Тыркоо Маргаритэ, Аклэгъу Андаур ялэгъухэм янэкъокъугъэх. ГТО-р ашлогъэшлэгъонэу

къыталуагъ. Я 5 — 6-рэ чыплэхэр къэзыхыгъэмэ Юлия Олифировар ащыц.

Ожъубанэкыо Зинаидэ клэлэгъэджэ, спорт зеклонхэм, нэмыкы зэнэкъокъухэм ахэлэжъэ. Ветеранхэм азыфагу шыклогъэ зэлуклэгъухэм Зинаидэ апэрэ чыплэр къащыдихыгъ.

— Спортыр зэнэкъокъу къодыеп, — ело Ожъубанэкыо Зинаидэ. — Спортм ныбджэгубэ къыуеты, шыэныгъэм нахъ куоу ухещэ.

Непэ нэлусэ зэфэхъугъэхэм, телефонклэ зэфытеонхэу зээзгыгъэхэм сахэплэшъ, сэгушлэ, — зэдэгущылэгъур лъегъэкыуатэ Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортмклэ и Комитет иотдел ипашэу, зэхэщакло купым хэтэу Ирина Манченкэм. — Спортыр — ныбджэгъуныгъ, спортыр — псауныгъ.

— Мы мафэхэм ГТО-м ишапхъэхэр игъэкъугъэнхэмклэ Адыгем ирайонхэм уплэкълун зэнэкъокъухэр ащыкыштых, — къытилуагъ Джармэкыо Юсыф.

Мыекыуапэ шызэхэщэгъэ спорт зэлуклэгъухэм хэгъэунэфыкырэ чыплэхэр къащыдэзыыхыгъэмэ кубокхэр, медальхэр, шытхъу тхылхэр Ю. Джармэкыом аритыжыгъэх, шлоу шылар къадэхъунэу афилуагъ.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Сурэтхэр зэнэкъокъум къыщытетхыгъэх.

— Зы купым спортсмени 100-м ехъу хэтэу къызэдэчъэх, — ело зэхэщаклохэм ащышэу Мэхъош Аслъан. — Судьхэр алыплээнхэм, чыплэу къыдахыгъэр нахъ псынклэу агъэунэфыным фэшл номерхэр шыуашэхэм зэрэтэдзагъэр тэрклэ лэрыфэгъу.

Рагъэжъэным ыпэклэ

Зэнэкъокъур зыщыкыштыч чыплэр дэгъоу агъэхъазырыгъ. Къэлэ паркым илээсрыкыо гъогухэр, зыгъэлскыплэм дэжъ, агъэкъэбзагъэх. Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортмклэ и Комитет итхъаматэ игуадзэу Джармэкыо Юсыф зэлуклэгъухэм ахэлэжъэрэмэ къафэгъушлуагъ. Псауныгъэм игъэпытэнклэ спортм имэхъанэ зыкызырилэтырэр хигъэунэфыкыгъ, ГТО-м ишапхъэхэр игъэкъугъэнхэмклэ хэлэжъэхэрэм гъэхъагъэхэр ашлынхэу афилуагъ.

Адыгэ Республикэм изаслуженэ тренерэу Константин Чадиным микрофоныр ылыгъэу зэхэщэн ю-

фыгъохэм къатегущылэзэ, зэнэкъокъухэр дэгъоу регъэклокыгъэнхэмклэ егъэгъуазэх. Тренерклэлэгъэджэу Сергей Сухановыр атлетикэ псынклэм бэшлагъэу пылэ, ыгъэсэрэ ныбжыкыкыхэр хэгъэгү, дунэе зэлуклэгъухэм ахэлэжъэх.

— ГТО-м нахъыпэклэ мэхъанэу ратыштыгъэр тыгу къэтэгъэкыжы, — къелуатэ Сергей Сухановым. — Юфшлэным цыфхэр фэгъэхъазырыгъэнхэм, хэгъэгур цыхъэшлэгъоу къэхъумэгъэным фэшл спорт зэнэкъокъухэр нахъыбэрэ зэхэтхэнхэ фае.

Зэнэкъокъухэм ащытекыуагъэхэр

Метрэ 2000-м нахъыбэ къачыын фэягъэ. Зыныбжы икыугъэхэу спортм пылхэм зэнэкъокъур къяхъылэкыгъэу тлытэрэп. 2005-рэ илээсым къэхъугъэхэм якуп Родион Козменкэмрэ Бэрэтэрэ Миленэрэ апэрэ чыплэхэр къыщахыгъэх. Клэлэхэмрэ пшашъэхэмрэ куп зэфэшъафхэм ахэтыгъэх.

Зэхэщыцагъэр ыкли къыдэзыгъэкырэ:

Адыгэ Республикэм лъэпкы Юфхэмклэ, лэкыб къэралхэм ащыпсэурэ тилгэпкъэгъухэм адырялэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000, кы. Мыекыуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шыхафэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкыжы зыхырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Юфхэмклэ, телерадиоукъэтынхэмклэ ыкли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэларышлэл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кы. Мыекыуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэклэмкыи

пчыагъэр

4046

Индексхэр

52161

52162

Зак. 3094

Хэутыным узшыкытхэнэу шыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкытхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор

шыхафэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шыхафэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэкыо

Саид

Пшъэдэкыжы

зыхырэ

секретары

Гъогъо

Зар